

Redacteur ESB
g.werner@sdu.nl

Waarheen

Voor wie nog geen vakantie geboekt heeft, denk niet langer na, want deze *tour de l'Europe* mag u niet missen. Samen met anderen reist u per trein door het oude continent om even afstand te nemen van uw vertrouwde open economie waarvan de productie en overheidsfinanciën zo hard geraakt zijn. Wanneer de trein op gang komt en u naar buiten kijkt, treft u eerst het typisch Nederlandse landschap met zijn bekende grijstinten aan, met daarachter de contouren van hoge zorgkosten en een krimpende beroepsbevolking. Spannend dus, maar als u langer kijkt ziet u ook het fraaie beeld van een hogere arbeidsmarktparticipatie en pensioenleeftijd al doorbreken achter de horizon.

Vanuit het overvolle Nederland gaat de reis naar het zuiden. Eerst door België waar u ziet hoe een land met frisse energie schitterende loongebouwen neerzet en armoedevallen wegwerkt. Dan Frankrijk, waar de trein goed op stoom komt en u in ijlend tempo langs opgeloste tweedelingen tussen oude beschermde en jonge kwetsbare werknemers raast. Via neutrale tunnels belandt u vervolgens in het andere Europa, waar u schuldproblemen als sneeuw voor de zon ziet verdwijnen. Vergeet u zich intussen niet te vergapen aan de Italiaanse vorderingen bij het openstellen van dienstensectoren voor concurrentie. De reis gaat kort maar krachtig door Slovenië, waar de overheid een houdbaar pensioenstelsel optakelt en competenties prachtig doet aansluiten op de behoefte van bedrijven. Dan via een stukje *terra incognita* mindert de trein vaart en nadert de apotheose voor de hervormingsminnende reiziger: Griekenland. Hier wacht u een excursie om met eigen ogen te zien hoe een land zich uit een financieel ravijn weet op te werken naar stabiele grond. Voor een gedetailleerde routebeschrijving kunt u terecht in Brussel, de Europese Commissie (EC) wijst u graag de weg. Het traject is nog niet hele-

maal af maar als het zover is dan is een comfortabele reis voor langere tijd gegarandeerd. Het moet een prettige gedachte zijn dat de EC de verschillende nationale sporen gelijktrekt om ontsporing te voorkomen. Ze draagt zelfs bij aan het bestrijden van landschapsvervuiling, en dat zonder open ruimtes volledig vol te bouwen. Ten slotte, als u onverhoopt toch tegen pech aanloopt dan helpt Brussel u razendsnel uit de brand. De machinist trekt aan de bel, een evacuatieplan ligt klaar en hulpdiensten komen meteen in actie.

Kortom, pak uw spullen en stap in. Hoewel, om eerlijk te zijn, aan het Europese avontuur kleeft natuurlijk wel een prijskaartje. Denk aan een Europese belasting of verruiming van het Europese budget. Wat het ook wordt, door samen te reizen zult u in alle gevallen een beetje autonomie moeten inleveren. U zult Brussel bevoegdheden moeten toevertrouwen om het traject af te bouwen, de sporen af te stemmen, de reis te verzorgen en om bij nood doortastend op te treden. Maar natuurlijk is het de prijs waard, want zeg nu zelf, thuis blijven biedt een minder aantrekkelijk vooruitzicht. Principieel tegen hoeft u ook niet te zijn, want aan identiteit en cultuur raakt de reis niet, terwijl u er – ik heb het even voor u nagezocht – uiteindelijk zelf niets bij inschiet; integendeel, het maakt u zelfs een rijker man, alleen al door de aantrekkelijke handelsvooruitzichten.

Een veelbelovende reis dus, al moet u ervan houden. Iets wat ze in het Huis van Europa in Den Haag wel doen. Dat is ook de plek waar wetenschappers en politici onlangs debatteerden over de vraag of Griekenland uit de euro moet stappen. Net als bij verwante debatten in stad en ommeland was de slotconclusie dat de eurocrisis uiteindelijk Grieks noch economisch is, maar Europees en politiek. De Grieken klimmen alleen uit het financiële ravijn bij doortastende en vooruitziende besluitvorming in Brussel. Maar vergezichten ontbreken, politici zeggen niet waar ze met Europa naartoe willen. Ze vertellen niet dat Europese samenwerking zonder Brusselse regie telkens zal ontsporen zodra zich asymmetrische schokken voordoen. “We hebben een belangrijke agenda uit te rollen en daarbij hebben we Europa nodig”, aldus premier Rutte (europa-nu.nl, 23 juni). Maar tegelijk waakt hij voor krommende tenen bij behoudende kiezers: Europese belastingen komen er niet, een hoger budget evenmin en meer macht naar Brussel is al helemaal uit den boze. Europa is dus wel belangrijk maar extra middelen en bevoegdheden passen daar niet bij: een weinig houdbaar verhaal. Terug van zomerreces zou het de regering sieren als ze tenminste duidelijk maakt waar de reis naar toe gaat.